

Posudok k diplomovej práci:

Bc. JANY KRATĚNOVEJ

K mytologizaci fotografie

Sám nadpis jasne stanovuje, že hlavnou témou predkladanej diplomovej práce je problematika čítania a interpretácie fotografických obrazov v spojitosti s konštrukciou mýtov a ideologicky motivovaných významov. Autorka si rovnako jasne určuje ciele, na ktoré má byť analýza teoretických diel pojednávajúcich o daných otázkach použitá : na rozbor niekoľkých fotografií Michaela Phelpsa z Letných olympijských hier v Pekingu a demonštráciu ako sa ukotvené latentné významy v týchto dokumentoch podieľajú na produkcii mýtu hrdinu o tomto „fenomenálnom“ plavcovi. Hneď na úvod musíme na diplomovej práci oceniť jasne stanovený zámer a cieľavedomé uplatnenie zvolených prostriedkov k jeho dosiahnutiu: cez detailné predstavenie Barthesovej semiologickej perspektívy v súvislosti s chápaním mýtu a tiež fotografie, ďalej cez analýzy príbuzných úvah o fotografii z pier Umberta Eca a Viléma Flussera až po praktickú aplikáciu daných poznatkov na konkrétny fotografický materiál. Štruktúra a organizácia práce sú prehľadné, jednoduché, priamočiare – ide o kvality práce, ktoré je nutné na jednej strane vyzdvihnúť, no na druhej strane nezámerne textu vtlačajú málo vitálny t.p. „učebnicový“ charakter. Autorka „referuje“ o dávno známých a opakovaných faktoch, ktorých automatická prezentácia sa nevyhne ani obsahovým lapsusom typu „Barthes „objevil“ sémiologii někdy v polovině padesátých let 19. století“ (str. 10). Podobným referátovým spôsobom sú predstavení aj ostatní autori a ich diela (menovite U. Eco a V. Flusser). Ak podľa obsahu v úvode práce s atraktívnymi názvami *Falšování, Póza, Objekty, Estetizmus* atď. (ide o kpt. 2.3.1 až 2.3.7), čitateľ očakáva zaujímavé a podnetné diskusie a polemiky, bude sklamaný: ide o rovnomenné podkapitoly z Barthesovej štúdie *Le message photographique*, ktorých obsah autorka zhrňuje do stručných, niekedy len 2-vetných, paragrafov. Dynamiku práca našťastie získava

v druhej polovici aj vďaka pokusu o porovnanie oboch prístupov k fotografii, Barthesovho a Flusserovho, a najmä vďaka zaujímavej prípadovej štúdiu, teda analýze Phelpsových snímok v médiách a následnému rozboru mechanizmu mytologizácie tohto „hrdinu z Pekingu“. Inšpiratívnym a veľmi vhodným oživením je zaradenie Barthesovej štúdie „Tour de France comme épopée“, pomocou ktorej autorka demonštruje spôsob výstavby naratívneho rámca, kam patrí okrem fotografií a sprievodných textov a titulkov aj celý kontext olympijských hier. Výstavbou daného rámca, vykazujúceho štruktúru hrdinského mýtu, autorka akiste odhaľuje skrytú mašinériu tzv. „profánnej hagiografie“, pojem, ktorý sa síce nachádza v podtitule celej diplomovej práce, ale nie je bohužiaľ nikde vysvetlený, ani rozvinutý.

Na každý pád diplomová práca spĺňa kritéria vedeckej práce. I napriek skromnejšiemu rozsahu použitej literatúry, nemožno jej uprieť pútavosť (najmä v jej druhej polovici), podtrhnutú veľmi kultivovaným písomným prejavom a konečne vzácnu schopnosť stanoviť si cieľa a aj ho naplniť.

Prácu odporúčam k obhajobe a navrhujem „lepšiu dvojku“.

Mgr. R. Šafaříková, PhD

